

15. BÖLÜM

PANKREAS HASTALIKLARINDA LAPAROSKOPIK CERRAHİ

Mustafa KAYA¹

Giriş

1911'de Bernheim tarafından gerçekleştirilen ilk peritonoskopiden bu zamana kadar laparoskopik cerrahi, tüm cerrahi alanlarda gelişme göstermiştir (1). Günümüzde gastrointestinal sistem cerrahisinde minimal invaziv teknikler güvenle ve etkili bir şekilde uygulanmaktadır. Laparoskopik yöntemler pankreas cerrahisinde doksanlı yılların ilk yarısında yer almaya başlamıştır. Gargner ve Pomp ilk laparoskopik pankreatikoduodenektomi (LPD) 1994 yılında gerçekleştirerek daha önce deneysel olan bu yöntemi insanlara taşımıştır (2).

LPD operasyonunun yaygınlaşmamasının nedeni pankreasın konumu, büyük damarlara yakın olması ve operasyonun karışık olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca organın doğası ve cerrahi komplikasyonlarının morbiditeye ve mortaliteye neden olması pankreas cerrahisinin ana dezavantajlarıdır. Özellikle distal pankreatektomi, laparoskopik uygulamasının LPD'ye göre daha kolay olması ve anastomoz içermemesi nedeniyle giderek kullanımı artan bir teknik olmuştur (3). Laparoskopik teknolojideki ilerlemeler ve tecrübenin artması birçok merkezde minimal invaziv pankreas cerrahisinin yaygınlaşmasını sağlamıştır.

¹ Dr,Gaziantep Dr.Ersin Arslan E.A.H. Cerrahi Onkoloji, opdrmkaya@gmail.com

Sonuç

Sonuç olarak pankreas cerrahisinde minimal invaziv teknikler deneyimli merkezlerde güvenle yapılabilir. Genel olarak laparoskopik cerrahinin avantajları pankreas cerrahisinde de geçerlidir. Teknik olarak açık cerrahiye benzer teknikler ile yapılır. Uygun hasta seçimi çok önemli olup onkolojik sonuçlar benzerdir.

KAYNAKÇA

1. Bernheim BM: IV. Organoscopy:cystoscopy of the abdominal cavity. *Ann Surg* 1911;53:764-767
2. Gagner M, Pomp A: Laparoscopic pylorus-preserving pancreatoduodenectomy. *Surg Endosc* 1994;8:408-410
3. Papavramdis T, Papavramidis S. Solid pseudopapillary tumors of the pancreas: review of 718 patients reported in English literature. *J Am Coll Surg* 2005;200:965-972
4. Kerem M. (2019). Laparoskopik Pankreas Cerrahisi. Osman Abbasoğlu (Ed), Karaciğer Safra Yolları ve Pankreas Cerrahisi içinde (s373-391) Ankara: Dünya Tıp Kitapevi
5. Maire F, Sauvanet A, Trivin F, et.al. Staging of pancreatic head adenocarcinoma with spiral CT and endoscopic ultrasonography: an indirect evaluation of the usefulness of laparoscopy. *Pancreatology* 2004;4:436
6. Ellsmere J, Morteale K, Shani D, et.al. Does multidetector-row CT eliminate the role of diagnostic laparoscopy in assessing the resectability of pancreatic head adenocarcinoma? *Surg Endosc* 2005;19:369
7. Seifert H, Biermer M, Schmitt E, et.al. Transluminal endoscopic necrosectomy after acute pancreatitis: a multicentre study with longterm follow-up (the GEPARD Study). *Gut* 2009;58:1260-1266
8. Amorri BJ: Laparoscopic transgastric pancreatic necrosectomy for infected pancreatic necrosis. *Surg Endosc* 2002;16:1362
9. Babu BI, Siriwardena AK: Current status of minimally invasive necrosectomy for post-inflammatory pancreatic necrosis. *HPB (Oxford)* 2009;11:96-102
10. Wysocki AP, McKay CJ, Carter CR: Infected pancreatic necrosis: minimizing the cut. *ANZ J Surg* 2010;80:58-70
11. Horvath KD, Kao LS, Wherry KI, et.al. A technique for laparoscopic-assisted percutaneous drainage of infected pancreatic necrosis and pancreatic abscess. *Surg Endosc* 2001;15:1221-5
12. van Santvoort HC, Besselink MG, Bolen TL, et.al. Case-matched comparison of the retroperitoneal approach with laparotomy for necrotizing pancreatitis. *World J Surg*. 2007;31:1635-42
13. Horvath K, Freeny P, Escallon J, et.al. Safety and efficacy of video-assisted retroperitoneal debridement for infected pancreatic collections: a multicenter, prospective, single-arm phase 2 study. *Arch Surg* 2010;145:817-25
14. Zhou ZG, Zheng YC, Shu Y, et.al. Laparoscopic management of severe acute pancreatitis. *Pancreas* 2003;27:e46-e50

15. Sussman LA, Christie R, Whittle DE. Laparoscopic excision of distal pancreas including insulinoma. *Aust N Z J Surg* 1996;66:414-416
16. Kooby DA, Gillespie T, Bentrem D, et.al. Left-sided pancreatectomy: a multicenter comparison of laparoscopic and open approaches. *Ann Surg* 2008;248:438-446
17. Fernandez-Cruz L, Cosa R, Blanco L, et.al. Curative laparoscopic resection for pancreatic neoplasms: a critical analysis from a single institution. *J Gastrointest Surg* 2007;11:1607-1620
18. Yang DJ, Xiong JJ, Lu HM, et.al. The oncological safety in minimally invasive versus open distal pancreatectomy for pancreatic ductal adenocarcinoma: a systematic review and meta-analysis. *Sci Rep.* 2019;9:1159
19. Sahakyan MA, Haugvik SP, Rosok BI, et.al. Can standardized pathology examination increase the lymph node yield following laparoscopic distal pancreatectomy for ductal adenocarcinoma? *HPB (Oxford)*. 2018;20:175-181
20. Carrere N, Abid S, Julio CH, et.al. Spleen-preserving distal pancreatectomy with excision of splenic artery and vein: a case-matched comparison with conventional distal pancreatectomy with splenectomy. *World J Surg* 2007;31:375-382
21. Amikura K, Alexander HR, Norton JA, et.al. Role of surgery in management of ACTH-producing islet cell tumors of the pancreas. *Surgery* 1995;118:1125-1130
22. Karaliotas C, Sguorakis G. Laparoscopic versus open enucleation for solitary insulinoma in the body and tail of the pancreas. *J Gastro-intest Surg* 2009;13:1869
23. Sa Cunha A, Beau C, Rault A, et.al. Laparoscopic versus open approach for solitary insulinoma. *Surg Endosc* 2007;21:103-108
24. Croome KP, Farnell MB, Que FG, et.al. Total laparoscopic pancreaticoduodenectomy for pancreatic ductal adenocarcinoma: oncologic advantages over open approaches? *Ann Surg* 2014;260:633-638
25. Kim SC, Song KB, Jung YS, et.al. Short-term clinical outcomes for 100 consecutive cases of laparoscopic pylorus-preserving pancreatoduodenectomy: improvement with surgical experience. *Surg Endosc* 2013;27:95-103
26. Klompmaker S, van Hilst J, Wellner UF, et.al. Europeanconsortium on minimally invasive pancreatic surgery. Outcomes after minimally-invasive versus open pancreaticoduodenectomy: a pan-european propensity score matched study. *Ann Surg* 2018
27. Al-Taan OS, Stephenson JA, Briggs C, et.al. Laparoscopic pancreatic surgery: a review of present results and future prospects. *HPB (Oxford)* 2010;12:239-243
28. Peng L, Zhou Z, Cao Z, et.al. Long term oncological outcomes in laparoscopic versus open pancreaticoduodenectomy for pancreatic cancer: a systematic review and meta-analysis. *J Laparoendosc Adv Surg Tech A.* 2019;29(6):759-769
29. Chapman BC, Gleisner A, Ibrahim-Zada I, et.al. Laparoscopic pancreaticoduodenectomy: changing the management of ampullary neoplasms. *Surg Endosc.* 2018;32:915-922
30. Sharpe SM, Talamonti MS, Wang CE, et.al. Early national experience with laparoscopic pancreaticoduodenectomy for ductal adenocarcinoma: a comparison of laparoscopic pancreaticoduodenectomy and open pancreaticoduodenectomy from national cancer data base. *J Am Coll Surg.* 2015 Jul;221(1):175-84